Yazım Kuralları — Deneme

Akıllı Soru · 05.11.2026 · 6 soru

Bir yazının son okumasında önce özel adlar belirlenir. Ankara ve Türk Dil Kurumu gibi adlandırmaların yazımı bu aşamada dikkatle incelenir. ---- Daha sonra özel ada dâhil olmayan tür adlarının küçük harfle başlayıp başlamadığı kontrol edilir.

1. Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Bu adların önemli sözcükleri büyük harfle başlatılır.

B) Bu adların bütün sözcükleri küçük harfle yazılır.

C) Bu adlara gelen bütün ekler kesme işaretiyle ayrılır.

D) Bu adların yalnızca son sözcüğü büyük harfle yazılır.

E) Bu adlarda tarih bildiren sayılar kullanılır.

Bursa, tarih boyunca farklı adlandırmalarla anılmış bir şehirdir. Bir yazıda yer adı olarak kullanılan birden fazla sözcüklü ifadelerin ilk harfleri büyük yazılır. Fakat ifadenin yanında yalnızca genel bir türü bildiren sözcük bulunuyorsa bu sözcüğün özel ada dâhil olup olmadığı ayrıca değerlendirilir.

2. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Yer adlarının yazımında özel adın sınırlarını belirlemek önemlidir.

B) Birden fazla sözcüklü yer adlarının ilk harfleri büyük yazılır.

C) Genel tür bildiren sözcüklerin yazımı özel ad kapsamına göre değişebilir.

D) Bir yer adının bütün sözcükleri, özel ada dâhil olup olmadığına bakılmadan büyük yazılır.

E) Yer adı olarak kullanılan ifadeler yazım bakımından özel ad niteliği taşıyabilir.

3. “Türk Dil Kurumu’nun duyurusunda, adlandırılmış yapılarda anlam yükü taşıyan kelimelerin yazı içindeki görünürlüğünün korunması gerektiği belirtilmiştir.” Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kurum, kuruluş ve kurul adlarında önemli sözcükler büyük harfle yazılmalıdır.

B) Kurum adlarında bulunan bütün sözcükler büyük harfle yazılmalıdır.

C) Adlandırılmış yapıların tamamı cümle içinde özel ad sayılmalıdır.

D) Türk Dil Kurumu duyurularındaki her sözcük büyük harfle başlamalıdır.

E) Anlam taşıyan sözcükler yalnızca kurum adlarında kullanılmalıdır.

Marmara Denizi’yle ilgili bir coğrafya metninde, çok sözcüklü adın bütün parçaları ilk harfleri büyük yazılarak kullanılmıştır. Aynı metinde “deniz” sözcüğü genel anlamda geçtiğinde küçük harfle bırakılmıştır. Editör, adın parçası olan kelimeyle yalnızca tür bildiren kelimenin aynı biçimde değerlendirilemeyeceğini belirtmiştir.

4. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Çok sözcüklü yer adlarında ada dâhil olan kelimeler büyük, tür bildirenler küçük yazılır.

B) Çok sözcüklü bütün adlarda yer alan kelimeler büyük harfle başlatılır.

C) Tür bildiren kelimeler, hangi bağlamda kullanılırsa kullanılsın büyük yazılır.

D) Marmara Denizi’ndeki her kelime, bütün metinlerde büyük harfle yazılır.

E) Yer adlarıyla tür adları arasında yazım bakımından hiçbir ayrım bulunmaz.

Bir sözcüğün yazımı, cümledeki anlamına göre değişebilir. Gün ve ay adları bir tarih belirtmek için kullanıldığında özel bir tarih ifadesinin parçası olur; günlük kullanımda ise genel anlamlarını korur. Benzer biçimde, bir yer adının birden fazla sözcükten oluşması onun özel ad olma niteliğini ortadan kaldırmaz. Bu nedenle yazım kararları, sözcüklerin metindeki görevleri dikkate alınarak verilmelidir.

5. Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yazım kuralları, sözcüklerin cümledeki kullanım özellikleri dikkate alınarak uygulanmalıdır.

B) Gün ve ay adları, bütün metinlerde aynı biçimde yazılmalıdır.

C) Birden fazla sözcükten oluşan yer adları her zaman küçük harfle başlar.

D) Yazım kararları yalnızca sözcüklerin sözlükteki anlamlarına göre verilir.

E) Tarih ifadelerinde yer alan bütün sözcükler özel ad kabul edilir.

I. Ankara Kalesi'nin surları akşam saatlerinde aydınlatıldı. II. Sakarya Nehri'nin kıyısında geniş bir yürüyüş yolu bulunuyor. III. Kapadokya Bölgesi'nde balon turları gün doğumuyla başlıyor. IV. Van gölü'nün çevresinde çeşitli kuş türleri gözlemlendi. V. Boğaziçi Köprüsü, İstanbul'un iki yakasını birbirine bağlar.

6. Numaralanmış cümlelerin hangisinde özel adların yazımıyla ilgili yanlışlık vardır?

A) I.

B) II.

C) III.

D) IV.

E) V.

Cevap Anahtarı

1. A
2. D
3. A
4. A
5. A
6. D

Çözümler

1. Parçada önce özel adların belirlendiği, ardından tür adlarının denetlendiği anlatılmaktadır. Boşluktan sonra gelen cümle de özel ada dâhil olmayan tür adlarını ayırdığı için A seçeneği hem önceki cümleleri tamamlar hem sonraki denetim aşamasına geçiş sağlar.

2. Parça, yer adının özel ad bölümünün büyük yazıldığını; genel tür bildiren sözcüklerin ise özel ada dâhil olup olmadığının ayrıca incelendiğini belirtmektedir. D seçeneği bu ayrımı yok saydığı için parçadan çıkarılamaz.

3. Cümledeki “anlam yükü taşıyan kelimelerin görünürlüğü” ifadesi, ilgili adlarda önemli sözcüklerin büyük harfle başlatılmasını anlatır. A seçeneği bu anlamı doğru ve kapsamlı biçimde karşılar. B seçeneği bütün sözcükleri kapsadığı için kuralı genişletmekte, D ise duyurudaki tüm sözcüklere ilişkin ilgisiz bir genelleme yapmaktadır.

4. Parça, çok sözcüklü bir yer adının parçalarıyla genel tür bildiren kullanım arasında ayrım yapmaktadır. A seçeneği hem özel adın parçalarının hem de özel ada dâhil olmayan tür adlarının yazım durumunu birlikte doğru verir. B ve D seçenekleri kuralı bütün adlara veya bütün metinlere yaymakta, C ise bağlam ayrımını yok saymaktadır.

5. Parça, gün ve ay adlarının kullanım bağlamına göre farklı yazılabildiğini, çok sözcüklü yer adlarının ise özel ad niteliğini koruduğunu belirtmektedir. Bu iki örnekten hareketle yazım kararlarının sözcüklerin cümledeki görevine göre verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılır. B seçeneği bağlam farkını yok sayar; C ise yer adlarıyla ilgili kuralı tersine çevirir.

6. Çok sözcüklü yer adlarında özel adı oluşturan sözcüklerin ilk harfleri büyük yazılır. IV. cümlede bu adın ikinci sözcüğü küçük harfle başlatılmıştır; II. cümlede ise “Sakarya Nehri” biçimi kurala uygundur.